

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/226/2016
Identifikačné číslo spisu:	1109211987
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1109211987.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom v Bratislave, Primaciálne námestie 1, proti žalovanej U. X., bývajúcej v O., zastúpenej AK Balara, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Košická 56, o vypratanie ubytovacej bunky, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22 C 63/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 8. marca 2016 sp. zn. 5 Co 309/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 8. marca 2016 sp. zn. 5 Co 309/2014 potvrdil ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) z 19. novembra 2010 č. k. 22 C 63/2009-94, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh na vypratanie ubytovacej bunky a nepriznal žalovanej náhradu trov konania; žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal zánik záväzkového vzťahu medzi účastníkmi konania, a teda že žalovaná užíva vec bez právneho dôvodu. Podľa názoru odvolacieho súdu zmluvné strany neuzavreli platnú písomnú zmluvu o ubytovaní podľa § 754 Občianskeho zákonníka, nakoľko v prípade právneho predchodcu žalobcu a žalovanej sa jednalo o nájom obytnej miestnosti podľa § 717 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd vychádzal predovšetkým zo skutočnosti, že ubytovacia bunka sa nachádza v objekte, v kolaudačnom rozhodnutí označenom ako trvalá ubytovňa (č. l. 45), ktorá má charakter malometrážneho bytu a ktorá bola zamestnávateľom pridelená výlučne do užívania žalovanej. Poznamenal, že charakteru užívacieho vzťahu nasvedčuje tiež skutočnosť, že v písomnej zmluve o užívaní je uvedená doba užívania na neurčitý čas, čo je vylúčené pri poskytnutí dočasného bývania na základe zmluvy o ubytovaní. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaná správne považovala uvedené dojednanie za rozvázovacia podmienku (conditio resolutiva). Uviedol, že rozvázovacia podmienka, týkajúca sa zániku účinnosti zmluvy o užívaní ubytovacej bunky z dôvodu rozvázania pracovného pomeru s V. š. p. sa stala v dôsledku privatizácie tohto štátneho podniku a prechodu časti majetku na žalobcu objektívne nemožnou, v dôsledku čoho nemožno na ňu prihliadať a zmluva o užívaní sa stala

nepodmieneňou. Okrem toho zánik zamestnávateľa nemožno považovať za rozviazanie pracovného pomeru, pod ktorým treba chápať jednostranný alebo dvojstranný právny úkon existujúceho zamestnávateľa. Uzavrel, že žalobca sa tiež nesprávne domnieva, že nemá žiadnu právnu možnosť ukončiť zmluvný vzťah so žalovanou. Vzhľadom na jeho tvrdenia o potrebe uskutočnenia rekonštrukcie ubytovne zákonodarca predvída výpovedný dôvod podľa § 711 ods. 1 písm. e/ Občianskeho zákonníka, ktorý možno analogicky uplatniť i pri skončení nájmu podľa § 717 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a § 145 O.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zaviazal žalovanú na náhradu trov konania. Dovolanie odôvodnil tým, že mu v konaní bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Namietal, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil a nevysporiadal sa s požiadavkou žalobcu o pripustenie podania dovolania z dôvodu existencie otázky po právnej stránke zásadného právneho významu. Poznamenal, že nie je možné stotožniť sa so záverom odvolacieho súdu, že zmluva bola uzavretá n a dobu neurčitú, nakoľko v takomto prípade b y bola zmluva d e facto neukončiteľná a požívala by väčšiu právnu ochranu ako nájomná zmluva o nájme bytu. Taktiež namietal, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil, že možnosť ukončenia ubytovania v prípade rozviazania pracovného pomeru so štátnym podnikom je potrebné vyhodnotiť ako rozvázovacia podmienku, ktorá predstavuje vedľajšie ustanovenie v právnom úkone, ktorým sa následky úkonu robia závislými od skutočnosti, o ktorej zmluvné strany nevedia či sa splní. Poznamenal, že nie je možné, aby v dôsledku privatizácie s a ustanovenie o skončení pracovného pomeru stalo neúčinným, tým b y nepochybne dochádzalo k okliešteniu vlastníckeho práva žalobcu. Mal za to, že v dôsledku zániku V. š. p. došlo k zániku pracovného pomeru tak žalovanej, ako aj ďalších ubytovaných v ubytovni „V.“, a teda žalovaná v súčasnosti užíva ubytovacu bunku bez právneho dôvodu. Konštatoval, že táto jeho argumentácia je potvrdená aj doterajšou judikatúrou odvolacieho súdu v obdobných veciach týkajúcich sa tej istej nehnuteľnosti a obdobných právnych aj skutkových otázok. Odvolací súd sa tak jednak odklonil od svojich doterajších rozhodnutí v obdobných veciach v posúdení tej istej otázky a jednak prijal závery, ktoré logicky odporovali ním vysloveným záverom v odôvodnení skoršieho rozhodnutia, čo malo za následok arbitrárnosť predmetného rozhodnutia.

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla podané dovolanie v celom rozsahu odmietnuť a zaviazat žalobcu na náhradu trov konania.

4. Dovolanie žalobcu bolo podané 19. mája 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vychádzajúc z vyššie uvedeného ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, za ktorú koná jej zamestnanec s právnickým vzdelaním, skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania. Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné :

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

7. Dovolaťel dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolaťel procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež namietaná vada konania (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

8. Dovolaťel v dovolaní výslovne namietal, ž e rozhodnutie odvolacieho s ú d u je nedostatočne odôvodnené a arbitrárne.

9. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta

zníe : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

10. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladáť vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných vád alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „vád najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

11. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalobcu. Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Námietky dovolateľa v tomto smere predstavovali skôr vyjadrenie jeho nespokojnosti s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré ale bez ďalšieho nepostačujú na založenie existencie vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladalo. Ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dávalo totiž odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho skutkovým či právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci sa účastníkom neodnímal možnosť uplatnenia procesných práv v konaní v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (R 54/2012, R 43/2003). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

12. V súvislosti s nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu, že sa nevysporiadal s rozdielnym právnym názorom vysloveným v iných rozhodnutiach krajského súdu v obdobnej veci, s vlastným rozhodnutím vydaným v prejednávanej veci (sp. zn. 5 Co 107/2011) a s judikatúrou najvyššieho súdu.

13. K tejto námietke dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd nebol povinný v rámci splnenia náležitostí odôvodnenia súdneho rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. reagovať na rozhodovaciu činnosť iných súdov v obdobných veciach za predpokladu, že nešlo o prípad záväzného právneho názoru súdu vyššej inštancie (§ 226, § 243d ods. 1 O.s.p.), alebo rozhodnutia podľa ustanovenia § 135 ods. 1 O.s.p., pričom o takúto situáciu v prejednávanom spore nešlo. Právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Rozdielnosť právnych názorov súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov je riešená a upravená zákonom č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b/, § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b/). V záujme zachovania princípov právnej istoty a tiež predvídateľnosti súdnych rozhodnutí je nevyhnutné, aby všeobecné súdy rešpektovali príslušnú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá bola v zákonom stanovenej procedúre publikovaná v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Povinnosťou všeobecných súdov však rozhodne nie je reagovať v odôvodnení na

rozhodnutia vydávané iným senátmi, či inými súdmi rovnakej alebo nižšej inštancie. Existencia odlišnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov je síce nežiaduca, ale až do ustálenia rozhodovacej praxe v zákonom stanovenej procedúre nie vylúčená. To znamená, že môže nastať situácia, kedy budú súbežne popri sebe stáť aj rozhodnutia, ktoré k riešeniu určitej otázky alebo problematiky nepristupujú úplne identicky, resp. úplne odlišne. Názor zastávaný žalobcom by v podstate znamenal toľko, že - až do ustálenia judikatúry - by bolo procesne prípustné každé dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktoré by síce korešpondovalo s právnymi názormi vyslovenými v jednom rozhodnutí, nezodpovedalo by ale záverom zaujatým v inom rozhodnutí. Takéto nazeranie na problematiku odlišnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v obdobných veciach a z toho vyplývajúcich povinností súdov pri odôvodňovaní rozhodnutí však nezodpovedá zmyslu a účelu zákonom stanovených pravidiel prípustnosti dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

14. Pokiaľ ide o predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu vydané v prejednávanej veci, treba zdôrazniť, že došlo k jeho zrušeniu najvyšším súdom, čím stratilo účinky záväznosti (§ 159 O.s.p.) a spor sa opätovne vrátil do štádia odvolacieho konania, v ktorom bol odvolací súd pri svojom rozhodovaní vo všeobecnosti viazaný len zákonom a rozhodnutím najvyššieho súdu ako súdu vyššej inštancie (§ 243d ods. 1 O.s.p.). Napokon za chybný procesný postup sa v judikatúre súdov nepovažuje ani taká situácia, kedy odvolací súd svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení a potvrdí také rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým tento jeho skorší právny názor nerešpektoval (viď R 68/1971, III. ÚS 46/2013, 7 Cdo 523/2015). Keďže v danom prípade bolo rozhodnutie odvolacieho súdu zrušené pre procesné pochybenia, nebol odvolací súd takýmto rozhodnutím viazaný a nič mu nebránilo v tom, aby napokon rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

15. Ostatné námietky žalobcu smerovali k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom, dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci ako dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. prípustnosť dovolania nikdy nezakladalo (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014), preto sa dovolací súd týmito námietkami žalobcu nemohol zaoberať.

16. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.